

Edebî Bilgiler (Şiir Bilgisi) - 1

1. Ben büyük şarkıları severim; büyük olsun,
Deniz gibi, gökyüzü gibi her şey ve mahzun.
Seviyorsam seni aşk ölümsüzdür gönlümce,
Âşkıksam kadını değil tanrıçasın, ece.
Denizler yolculuğa çağırır durur da beni
Gitmem düşünerek geri döneceğim günü.
Ben büyük rüzgârları severim; büyük olsun
Aşkı da, özlemim de hepsi, her şey ve mahzun.
İnsan bir yanınca Kerem misali yanmalı,
Uykudan bile mahşer gününde uyanmalı.

Bu dizelerden hareketle şairin fikrî ve edebî yönüyle ilgili hangi çıkarım yapılamaz?

- A) Saf şiir anlayışını benimsemiştir.
B) Aşk, şiirlerinde işlediği temalardan biridir.
C) Şiirde söz sanatları kullanımına karşı çıkmıştır.
D) Sözcük tekrarlarını bir ahenk unsuru olarak kullanmıştır.
E) Şiir dili açık ve akıcıdır.

2. melengecin dalında çifte sığırcık diley çifte sığırcık
ciğerime ateş değdi öley diley öley gencecik
zehir pamuk ırgatlığı gavur gündelikçilik

rinna-rinnan-nay
yüreğim bölündü lay
damarlarım delindi
kan gider kan gider

Bu dizelerin şairi için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Halk söyleyişlerinden beslendiği
B) Müzikaliteyi önemseydiği
C) Toplumcu gerçekçi bir bakışının olduğu
D) Yazım kurallarına uyduğu
E) Doldurma dize geleneğini modern şiire aktardığı

3. Usanmaz kendini insan bilenler halka hizmetten
Mürüvvet-mend olan mazluma el çekmez ianetten
Hakir olduysa millet şanına noksan gelir sanma
Yere düşmekle cevher sakıt olmaz kadr ü kıymetten

Yukarıdaki dizeler ölçü, dil ve tema açısından değerlendirildiğinde hangi şiir geleneğine ait olduğu söylenebilir?

- A) Millî Edebiyat
B) Divan edebiyatı
C) Tanzimat Edebiyatı
D) Toplumcu gerçekçilik
E) Saf şiir

4. Düşürdün aşkın narına
Karıştırdın küle beni
Atın yolun kenarına
Yar geçtikçe göre beni

Bu dördlük aşağıdaki şiir geleneklerinden hangisine aittir?

- A) Destan Dönemi Edebiyatı
B) Divan edebiyatı
C) Halk edebiyatı
D) Tanzimat Dönemi Edebiyatı
E) Servetifünun Edebiyatı

5. **Manzume ve şiirin karşılaştırıldığı aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?**

- A) Manzumede söyleyiş ve biçim kaygısı yoktur ancak bu kaygı şiirde vardır.
B) Manzumelerde gerçek anlam ağırlıktayken şiirlerde çok anlamlılık yaygındır.
C) Manzumelerde dil, genellikle göndergesel işlevde, şiirlerde ise sanatsal işlevde kullanılır.
D) Manzumeler, şiirlere göre çağrışımlar yönünden daha zengindir.
E) Manzumelerde edebî sanatlara şiirlere göre daha az yer verilir.

6. Düşünürken selam alan sesini,
O heyula uzandı tuttu beni:
Bir de baktım, Ömer değil mi imiş?
– Yâ Ömer! Böyle geç zaman, bu ne iş?
– Şu mahallatı devre çıkmıştım...
– Gel beraber, benimle üç beş adım.

Bu metin ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sözcükler çoğunlukla mecaz anlamı kullanılmıştır.
B) Bir manzumeden alınmıştır.
C) Redif ve kafiye kullanılmıştır.
D) Bir olay örgüsüne sahiptir.
E) Söyleşmeye bağlı anlatımdan yararlanılmıştır.

7. trrrrum,
trrrrum,
trak tiki tak
makinalaşmak istiyorum!
mutlak buna bir çare bulacağım
ve ben ancak bahtiyar olacağım

Bu şiir parçasının aşağıdaki sanat akımlarının hangisinden beslendiği söylenebilir?

- A) Sanayileşmeyi esas alan bir edebiyat yaklaşımı olan fütürizm akımından
B) Simge ve kapalılığa dayanan, şiiri okurun yorumlamasına bırakan sembolizm akımından
C) Rüya ve bilinçaltının gerçek sanatı oluşturacağına inanan sürrealizm akımından
D) Duygu ve coşkuyu merkeze alan romantizm akımından
E) Akıldışılığı savunan ve hiçbir kural tanımayan dadaizm akımından
8. Gerçeklerden kaçma, hayale sığınma, semboller ve mecaza dayalı kapalı anlatım, şiiri musikiye yaklaştırma ve karamsarlık, sembolizmin belirgin özelliklerindendir.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki şiir parçalarından hangisi sembolist bir yaklaşımla kaleme alınmıştır?

- A) Yorgun gözümün halkalarında
Güller gibi fecr oldu nümâyân,
Güller gibi... sonsuz, iri güller
Güller ki kamıştan daha nâlân;
Gün doğdu yazık arkalarında!
- B) İkimiz birden sevinebiliriz göğe bakalım
Şu kaçamak ışıklardan şu şeker kamışlarından
Bebe dişlerinden güneşlerden yaban otlarından
Durmadan harcadığım şu gözlerimi al kurtar
Şu aranıp duran korkak ellerimi tut
Bu evleri atla bu evleri de bunları da
Göğe bakalım
- C) Peynir ekmek değil ama
Acı su bedava;
Kelle fiyatına hürriyet,
Esirlik bedava;
Bedava yaşıyoruz, bedava.
- D) Açlık ordusu yürüyor
yürüyor ekmeğe doymak için
ete doymak için
kitaba doymak için
hürriyete doymak için
- E) Kadir Mevlam, eğer senden uzakta
Bana takdir eylemişse ölümü;
Rahat etmem bu yabancı toprakta,
Cennette de avutamam gönlümü.

9. Aştı gitti göremedim boyunu
Çene tutmuş kaşlarının yayını
Yeni bildim güzellerin huyunu
Gel denmeyen yere varılmaz imiş

Bu dörtlükle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Koşma tipinde kafiyeleşmiştir.
B) Redif kullanılmıştır.
C) Lirik bir anlatımı vardır.
D) Tam uyak kullanılmıştır.
E) 11'li hece ölçüsü ile söylenmiştir.

10. Dinmiş denizin şarkısı, rüzgâr uyumakta,
Rıhtım boyu sonsuz bir üzüntüyle karaltı
Körfez düşünür, Kanlıca mahzundur uzakta,
Mazi gibi sislenmiş Emirgan Çınaraltı.

Can verdi kışın sunduğu taslarla zehirden
Her gonca kızıl bir gül açarken yolumuzda,
Üstündeki son dallar ağarmış diye birden
Pas tuttu nihayet suların rengi havuzda.

Bu şiir parçası ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişileştirmelere başvurulmuştur.
B) Anjanbuman örnekleri vardır.
C) 14'lü hece ölçüsüyle yazılmıştır.
D) Yarım kafiye ve redif kullanılmıştır.
E) Neden-sonuç ilişkisi kurulmuştur.

11. – Beşer dizelik bentlerden oluşmaktadır.
– Mef'ûlü mefâilün fe'ûlün" kalıbıyla söylenmektedir.
– Her bendinin ilk dörder mısraı her birinde değişmek üzere kendi içlerinde, beşinci mısraları ise diğer bentlerin beşinci mısraları ile kafiyeledir.

Yukarıda verilen özellikler hangi nazım şeklini tanımlamaktadır?

- A) Tahmis
B) Muhammes
C) Tardiyeye
D) Taştır
E) Kıta

